

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	تعداد صفحه: ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۸	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره

۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: (الف) ابن سینا مؤسس فلسفه اسلامی یا نبوی است. (ب) فخر رازی انتقاد از فلسفه را وظیفه شرعی خود می دانست. (ج) از نظر شیخ اشراق، هر مشرق نفس نسبت به مشرق بالاتر در حکم مشرق است. (د) فلاسفه بعد از سهروردی، انوار مدبر را «عالم مثال» یا «عالم ملکوت» نامیده اند. (ه) متکلمان برای عقل در کنار دین، ارزش مستقل قائل هستند. (و) وجود، امری واحد است و در مورد هر چیزی به کار رود، معنایی یکسان دارد. یعنی مفهوم وجود، مشترک معنوی است. (ز) براساس نظر برخی از فلاسفه غرب، «علیت» رابطه ای جعلی و قراردادی میان حوادث جهان است. (ح) از نظر خاور شناسان با مرگ «ابن رشد» حیات فلسفی مشرق زمین خاموش شده است.	۲
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: (الف) در میان اقسام وجود اگر موضوع، ذاتی باشد که نه از وجود ایا دارد و نه از عدم، آن موضوع را «..... الوجود» می نامند. (ب) علت ..... شرط لازم و کافی برای به وجود آمدن معلول است. (ج) فارابی در برهان تسلسل علل، از اصل تقدم ..... استفاده کرده است. (د) در دیدگاه فارابی، نسبت رئیس مدینه فاضله به مدینه، مانند نسبت ..... به طبیعت است. (ه) در میان متکلمان، مکتب کلامی ..... نهضتی ضد عقلی بود. (و) طبق نظر سهروردی آنان که هم در صور برهانی و هم در اشراق و عرفان به حد کمال رسیده اند «.....» نامیده می شوند. (ز) حکما کلام را «حکمت .....» و فلسفه را «حکمت برهانی» نامیده اند. (ح) طرفداران «اصالت وجود»، ماهیت را نتیجه انتزاع ذهن و امری ..... می دانند.	۲
۳	هریک از موارد سمت راست با کدام یک از گزینه ها در سمت چپ مرتبط است؟ (الف) برای تبیین نظام آفرینش از قاعده امکان اشرف استفاده کرد. (ب) کلام شیعه را به اوج خود رساند. (ج) حکمت متعالیه را بنیان نهاد. (د) نویسنده کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم» است. ۱- ملاصدرا ۲- محی الدین عربی ۳- خواجه نصیر الدین طوسی ۴- علامه طباطبایی ۵- سهروردی	۱

به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:

۴	خاستگاه فلسفه اسلامی را در کجا باید جستجو کرد؟	۰/۵
۵	موضوع مابعدالطبیعه یا فلسفه چیست؟	۰/۵
۶	نام مرکزی که هارون به توصیه وزیر خود، برای تجمع اهل علم و فلسفه تأسیس کرد، چه بود؟	۰/۵
۷	متکلمان اسلامی «ملاک نیازمندی معلول به علت» را چه می دانند؟	۰/۵

(ادامه سؤالات در صفحه دوم)

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	تعداد صفحه: ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۰۳/۱۸	نام و نام خانوادگی:
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره

۸	از اصل «ضرورت علی و معلولی» چه نتیجه‌ای گرفته می‌شود؟	۰/۵
۹	مبحث چهارم از سلوک عقلی ملاصدرا که با سفر چهارم عرفا یعنی «سفر فی الخلق بالحق» مطابق است، به چه موضوعاتی اختصاص دارد؟	۰/۵
۱۰	علامه طباطبایی با توجه به کدام نوع علم، رابطه نفس انسان را با افعال و حالات خود، بدون واسطه می‌داند؟	۰/۵
۱۱	ویژگی‌های سنت فلسفی فلاسفه اسلامی را نام ببرید. (سه مورد)	۰/۷۵
هر یک از اصطلاحات زیر را در یک سطر تعریف کنید:		
۱۲	الف) قدیم	۰/۵
	ب) ارباب انواع	۰/۷۵
	ج) علم حصولی	۰/۵
	د) معلوم بالذات	۰/۷۵
به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۱۳	آیا از نظر حکما «شکاک واقعی» وجود دارد؟ چرا؟	۰/۷۵
۱۴	نظر ابن سینا در مورد آنچه در طبیعت، «شر و بدی» نامیده می‌شود، چیست؟	۱
۱۵	برخوردهای فکری عرفا و متکلمان با فلاسفه، چه تأثیری بر سرنوشت فلسفه اسلامی گذاشت؟	۱
۱۶	نظر ملاصدرا درباره «رابطه عقل و دین» چیست؟	۱
۱۷	نام نظریه ملاصدرا در پاسخ به مسأله «ملاک نیازمندی معلول به علت» چیست و بر اساس این نظریه «صمد» چگونه موجودی است؟	۱/۵
۱۸	با توجه به مبانی حکمت متعالیه، منظور از «تشکیک وجود» چیست؟	۱
۱۹	در صورت اعتقاد به «اصالت ماهیت» سیمای جهان چگونه ترسیم می‌شود؟	۱
۲۰	یکی از انتقادهایی را که به نظریه مخالفان اصل علیت وارد است، بیان کنید.	۱
۲۰	جمع نمره	۲۰

سر بلند و پیروز باشید.

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه 2 رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی ساعت شروع: 8 صبح مدت امتحان: 90 دقیقه پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه تعداد صفحه: 2 تاریخ امتحان: 1398 / 03 / 18 دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال 1398 مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
1	الف) غلط (ص 67) ب) صحیح (ص 87) ج) غلط (ص 109) د) صحیح (ص 102) هـ) غلط (ص 123) و) صحیح (ص 130) ز) صحیح (ص 140) ح) صحیح (ص 151) هـر مورد (0/25)	2
2	الف) ممکن (ص 34) ب) ناممکن (ص 41) ج) علت بر معلول (ص 43) د) عقل فعال / عقل دهم (ص 64) هـ) اشاعره / اشعری (ص 84) و) حکیم متأله (ص 94) ز) جدلی (ص 115) ح) اعتباری (ص 129) هـر مورد (0/25)	2
3	الف) 5- سهروردی (ص 100) ب) 3- خواجه نصیرالدین طوسی (ص 115) ج) 1- ملاصدرا (ص 123) د) 4- علامه طباطبایی (ص 138) هـر مورد (0/25)	1
4	متن اسلام یا بطن اسلام (ص 15)	0/5
5	وجود محض یا مطلق وجود یا وجود بدون قید و شرط یا وجود (ص 4)	0/5
6	بیت الحکمه یا خزانة الحکمه (ص 21)	0/5
7	حدوث (ص 38)	0/5
8	تخلف ناپذیری یا حتمیت نظام هستی یا وجوب یا قطعیت (ص 47)	0/5
9	مباحث نفس (0/25) و معاد (0/25) (ص 125)	0/5
10	علم حضوری (ص 142)	0/5
11	1- تفکر و اخلاق 2- پیوند سازمانی 3- وسعت نظر (ص 152 تا 154)	0/75
12	الف) سابقه نیستی ندارد / نیستی مقدم بر هستی برایش فرض نمی شود. (ص 39) ب) زنجیره‌ای عرضی از فرشتگان / هم رتبه و هم درجه‌اند. / نسبت به هم جنبه وجودبخشی ندارند. / تدبیر امور طبیعت بر عهده ایشان است. (ص 102) (ذکر سه مورد کافی است) ج) علم به اشیاء و امور خارجی که از طریق صورت‌های علمی / ذهنی حاصل می شود. (ص 104) د) آنچه واقعیت آن نزد ما حاضر باشد / با علم حضوری به آن علم داریم. / علم ما به آن مستقیم / بی واسطه است. (ص 105) (ذکر سه مورد کافی است)	2/5

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه 2 رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه تعداد صفحه: 2 تاریخ امتحان: 1398 / 03 / 18 دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال 1398 مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
13	خیر (0/25) زیرا شکاک‌ترین شکاکان هم در عمل ناچار از واقع بینی و قبول اصل واقعیت می‌باشد. (0/5) (ص 28)	0/75
14	طبیعت هر شیء، آن را به سوی کمال سوق می‌دهد (0/25) آنچه به نظر ما شرّ و بدی یا نقص بعد از کمال است (0/25) مانند سیل، طوفان، زلزله، پژمردن گل و ... (0/25) برای حفظ تعادل طبیعت لازم است/زمینه ساز خیر و کمال بالاتر است. (0/25) (ص 76)	1
15	به فلسفه اسلامی تحرک / رونق بخشیدند (0/5) افق‌های تازه‌ای پیش روی فلاسفه گشودند. (0/5) (ص 113)	1
16	عقل و دین حقیقت واحدی هستند / از یک منبع سرچشمه گرفته‌اند. (0/5) اگر عقل بدرستی حرکت کند، به نتیجه‌ای خلاف دین نمی‌رسد و بالعکس. (0/5) (ص 123)	1
17	فقر وجودی (0/5) اگر وجودی در مرتبه خود از چنان شدتی برخوردار باشد (0/25) که هیچ نقص و ضعفی در آن قابل تصور نباشد (0/25) غنای ذاتی دارد (0/25) و بی‌نیاز مطلق است. (0/25) (ص 132)	1/5
18	وجود، حقیقتی واحد است (0/5) اما شدت و ضعف دارد / دارای درجات مختلف است. (0/5) یا: اختلاف موجودات ناشی از شدت و ضعف مرتبه وجودی آنهاست (0/5) ولی همه موجودات در اصل وجود با هم وحدت دارند. (0/5) (ص 131)	1
19	یک جدول با خانه‌های بی‌شمار (0/5) که هر خانه شکل و اندازه‌ای متفاوت دارد. (0/5) (ص 130)	1
20	1- اگر ریشه اعتقاد به علیت، تعاقب دو حادثه باشد، باید میان همه حوادثی که در پی یکدیگر تکرار می‌شوند، رابطه علیت برقرار باشد. 2- اگر تکرار حوادث متوالی ما را به علیت منتقل می‌کند، پس باید بین تکرار و علیت، رابطه علیت برقرار باشد. (ذکر یک مورد کافی است) (ص 140 و 141)	1
20	جمع نمره	

توجه :

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می‌باشد.

با تشکر
خدا قوّت

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: الف) مقصود فلاسفه از « فطرت اول » همان حالت عادی ما در برخورد با مسائل هر روز زندگی است. ب) در زمان خلافت بنی عباس، ایران مرکز خلافت اسلامی شد. ج) اگر مفهوم وجود، عین مفهوم ماهیت بود، دیگر تصور هر ماهیتی برای اثبات وجود آن کافی بود. د) « حادث » عبارت است از چیزی که « نیستی مقدم بر هستی » برای او فرض نمی شود. ه) با توجه به اصول حکمت متعالیه، موجودات عالم از حیث وجود خود، ذات حق را نمایان می سازند. و) حکمت اشراق، شیوه استدلالی محض را با سیر و سلوک قلبی همراه می سازد. ز) سهروردی برای تبیین نظام آفرینش از قاعده « امکان اشرف » استفاده کرده است. ح) فلسفه اسلامی، قومی و محلی است و خود را به جامعه خاصی متعلق می داند.	۲
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) بحث درباره « وجود » به هر زبان که مطرح شود، به قلمرو دانش ..... تعلق دارد. ب) مورخان فلسفه، اصالت ..... اروپائیان را تا حد زیادی متأثر از فلسفه اسلامی می دانند. ج) قبول اصل « ..... » مستقل از ادراک آدمی، مرز جدایی فلسفه از سفسطه است. د) نویسنده کتاب « شفا » ..... است. ه) ابن سینا انسان را عالم ..... می داند. و) مکتب کلامی ..... نهضتی ضد عقلی بود. ز) طبق نظر ملاصدرا مفهوم ..... اصیل است و مفهوم ..... اعتباری می باشد.	۲
۳	با توجه به « ملاک نیازمندی معلول به علت » هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از گزینه ها در سمت چپ مرتبط است؟ الف) نظریه متکلمان اسلامی ب) نظریه حکمت متعالیه ۱- فقر وجودی ۲- امکان ذاتی ۳- حدود	۰/۵
به سؤال های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:		
۴	مابعدالطبیعه برای مطالعه عمیق واقعیت اشیاء از چه روشی استفاده می کند؟	۰/۵
۵	با توجه به « سنخیت علت و معلول » به سؤال های زیر پاسخ دهید: الف) اصل سنخیت علت و معلول به چه معناست؟ ب) از این اصل چه نتیجه ای گرفته می شود؟	۱
۶	مؤسس فلسفه اسلامی یا فلسفه نبوی چه کسی است؟	۰/۵
۷	یک مورد از مواردی را که معتزله انکار می کردند، بنویسید:	۰/۲۵
۸	از منابع حکمت اشراق، دو مورد را نام ببرید:	۰/۵
۹	چرا حکما یا فلاسفه در استدلال های خود از « حُسن و قُبْح » استفاده نمی کردند؟	۰/۵
۱۰	تشابه و تفاوت روش متکلمان و روش فلاسفه مشائی چیست؟	۱
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
۱۱	نویسنده کتاب «شواهد الربوبیه» کیست؟	۰/۵
۱۲	در سفر چهارم یعنی سفر «فی الخلق بالحق» سالک یا عارف چه کاری انجام می‌دهد؟	۰/۵
۱۳	نام دیگر نظریه «تشکیک وجود» چیست؟	۰/۵
۱۴	طبق نظر ملاصدرا، اگر موجودی در مرتبه وجودی خود از چنان شدتی برخوردار باشد که هیچ نقص و ضعفی در آن قابل تصور نباشد، به تعبیر قرآن چه نام دارد؟	۰/۵
	هر یک از اصطلاحات زیر را در یک سطر تعریف کنید:	
۱۵	الف) واجب الوجود: ب) علت تامه: ج) انوار قاهر: د) معلوم بالذات:	۰/۵ ۰/۵ ۱ ۱
	به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:	
۱۶	نظر ابن سینا در مورد «شر و بدی» در طبیعت چیست؟	۰/۵
۱۷	نظر متکلمان در مورد «رابطه عقل و دین» چیست؟	۱
۱۸	اگر به فرض، اصالت با ماهیت باشد، سیمای جهان چگونه خواهد بود؟	۱
۱۹	در حکمت متعالیه با کمک نظریه «تشکیک وجود» اختلاف موجودات چگونه تفسیر می‌شود؟	۱
۲۰	یکی از انتقاداتی را که بر «نظر مخالفان اصل علیت» وارد است، بیان کنید:	۱
۲۱	علامه طباطبائی با استفاده از اهمیت علم حضوری، چگونه وجود اصل علیت را اثبات کرد؟	۱
۲۲	از ویژگی‌های سنت فلسفی فلاسفه اسلامی «تفکر و اخلاق» را توضیح دهید:	۰/۷۵
	جمع نمره	۲۰
مرکز مشاوره تحصیلی سربلند و پیروز باشید.		

علیرضا افشار

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	
۱	الف) صحیح (ص ۷) (ب) غلط (ص ۲۰) (ج) صحیح (ص ۳۱) (د) غلط (ص ۴۹) هـ) صحیح (ص ۱۳۳) (و) صحیح (ص ۹۳) (ز) صحیح (ص ۱۰۰) (ح) غلط (ص ۱۵۴) هر مورد (۰/۲۵)	۲	
۲	الف) فلسفه (ص ۱۰) (ب) عقل (ص ۲۵) (ج) واقعیت/وجود (ص ۲۸) (د) ابن سینا (ص ۷۵) هـ) صغیر (ص ۷۸) (و) اشاعره/اشعری (ص ۸۴) (ز) وجود - ماهیت (ص ۱۲۹) هر مورد (۰/۲۵)	۲	
۳	الف) ۳- حدوث (ص ۳۸) (ب) ۱- فقر وجودی (ص ۱۲۲) هر مورد (۰/۲۵)	۰/۵	
۴	روش عقلی / استدلال عقلی (ص ۵)	۰/۵	
۵	الف) هر علتی معلول خاصی را ایجاد می کند/ هر معلولی از علتی خاص صادر می شود. (ص ۴۱) ب) نظام معین هستی (ص ۴۷)	۱	
۶	فارابی (ص ۶۷)	۰/۵	
۷	کرام الکاتبین / کرامات اولیا / معراج / صراط / میزان (ذکر یک مورد کافی است). (ص ۸۵)	۰/۲۵	
۸	حکمت یونان / حکمت مشا / حکمت ایران / تعالیم اسلامی (ذکر دو مورد کافی است). (ص ۹۶ و ۷) هر مورد (۰/۲۵)	۰/۵	
۹	فلاسفه حسن و قبح را مربوط به زندگی انسان می دانند/ درباره خداوند با معیار حسن و قبح قضاوت نمی کنند. (ص ۱۱۵)	۰/۵	
۱۰	تشابه: هر دو صرفاً بر استدلال عقلی تکیه می کنند. (ص ۰/۵) تفاوت: اصول و مبادی آنها (ص ۱۱۴)	۱	
۱۱	ملاصدرا / صدرالمتهلین (ص ۱۲۲)	۰/۵	
۱۲	به هدایت مردم و کمک به آنها برای رسیدن به حق می پردازد. (ص ۱۲۵)	۰/۵	
۱۳	وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت (ص ۱۳۱)	۰/۵	
۱۴	صمد (ص ۱۳۲)	۰/۵	
۱۵	الف) آنچه وجود برایش ضرورت دارد/ رابطه موضوع با وجود، وجوبی یا ضروری است. (ص ۳۳ و ۳۴) ب) وجود دهنده/ هستی بخش به معلول (ص ۴۱) ج) تجلی نور الهی هستند/ سراسر قلمرو هستی را پر کرده اند/ مرتبه هریک بالاتر از دیگری است/ زنجیره طولی از فرشتگان را تشکیل داده اند. (۱) (ذکر دو مورد کافی است). هر مورد (ص ۱۰۲) د) چیزی که واقعیت آن برای ما آشکار است/ خود آن بی واسطه در نزد ما حاضر می باشد/ به علم حضوری برای ما معلوم است (۱) (ذکر دو مورد کافی است). هر مورد (ص ۱۰۶)	۳	
۱۶	آنچه به نظر ما شر و بدی یا نقص بعد از کمال است برای حفظ تعادل طبیعت لازم است. (ص ۷۶) (ص ۲۵/۰)	۰/۵	
۱۷	عقل را در خدمت شریعت می دانند. (ص ۰/۵) یعنی وظیفه و توانایی عقل تنها در دفاع از حقانیت دین است. (ص ۱۲۳)	۱	
۱۸	یک جدول با خانه های بی شمار (ص ۰/۵) که هر خانه شکل و اندازه های متفاوت دارد. (ص ۱۳۰)	۱	

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۶ / ۰۴		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۸	

نمره	راهنمای تصحیح	ردیف

۱	وجود، حقیقتی واحد است (۰/۵) اما شدت و ضعف دارد / دارای درجات مختلف است. (۰/۵) یا: اختلاف موجودات ناشی از شدت و ضعف مرتبه وجودی آنهاست (۰/۵) ولی همه موجودات در اصل وجود با هم وحدت دارند. (۰/۵) (ص ۱۳۱)	۱۹
۱	اگر ریشه اعتقاد به علیت، تعاقب دو حادثه باشد، باید میان همه حوادثی که در پی یکدیگر تکرار می شوند، رابطه علیت برقرار باشد. ۲- اگر تکرار حوادث متوالی ما را به علیت منتقل می کند، پس باید بین تکرار و علیت، رابطه علیت برقرار باشد. (ذکر یک مورد کافی است) (ص ۱۴۰ و ۱۴۱)	۲۰
۱	نفس انسان با علم حضوری رابطه نفس را با خواسته ها / اراده / حالات / کارهایی که در دایره وجودش رخ می دهد، درک و به علم حضوری مشاهده می کند که نفس، وجود دهنده به تمام آنهاست. (ص ۱۴۲)	۲۱
۰/۷۵	فلسفه تنها آموختن نیست. بلکه پیمودن یک راه تکامل در درون است. فیلسوف شدن با کمال و تعالی معنوی و اخلاقی توأم است. (ص ۱۵۲)	۲۲
۲۰	جمع نمره	

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر

خدا قُوّت

مرکز مشاوره تحصیلی

علیرضا افشار

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۰۹	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸	مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).		
نمره			

۱/۵	۱ <u>تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد:</u> الف) معلومات معتزله که از پیشروان جبهه نفی و تعطیل بودند در حدود نقل و روایت احادیث بود. ب) همه اشیای واقعی در جهان، در ذهن ما به دو جزء «وجود» و «ماهیت» تحلیل می شوند. ج) تخلف ناپذیری نظام هستی، نتیجه اصل علیت است. د) در روش اشراقی، شیوه استدلالی محض با سیر و سلوک قلبی همراه می شود. ه) طبق اصول فلسفه اشراق، شناخت عقلی و استدلالی نسبت به آفریدگار جهان به اوج می رسد. و) از نظر علامه طباطبائی ریشه اعتقاد به علیت، در علم حضوری و معلوم بالذات است.
۱/۵	۲ <u>جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u> الف) نظر متکلمان اسلامی در زمینه ملاک نیازمندی معلول به علت، به نظریه ..... معروف است. ب) فارابی دیدگاه خود را درباره مدینه فاضله، از مبانی ..... خود الهام گرفته است. ج) سهروردی با الهام از قرآن کریم، از خداوند به ..... تعبیر می کند. د) فلسفه ای که صدر المتألهین بنیان گذاشت، ..... نام دارد. ه) پیروان اصالت ماهیت، ..... را نتیجه انتزاع ذهن می دانند. و) کتاب های بدایه الحکمه و نهایه الحکمه از آثار ارزنده ..... است.
۰/۷۵	۳ <u>نویسنده هر یک از کتاب های زیر را مشخص کنید:</u> الف) فصوص الحکم ب) نجات ج) مشاعر ۱- ملاصدرا ۲- ابن سینا ۳- فارابی ۴- سهروردی
به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید:	
۰/۵	۴ راجر بیکن از نظر فلسفی و علمی به ترتیب، تحت تأثیر کدام اندیشمندان مسلمان بود؟
۰/۵	۵ به چه دلیل معتزله کرامات اولیا را انکار می کردند؟
۰/۵	۶ نام دیگر نظریه تشکیک وجود چیست؟
با توجه به فلسفه سهروردی، اصطلاحات زیر را تعریف کنید:	
۰/۵	۷ الف) انوار قاهر
۰/۵	ب) معلوم بالذات
۰/۵	ج) مشرق اصغر
ادامه سوالات در صفحه دوم	

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۷	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۱۰/۰۹	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).		
نمره			

به سؤالهای زیر، پاسخ کامل دهید:

۸	روش مابعدالطبیعه چیست و چه تفاوتی با روش علوم گوناگون دارد؟	۰/۷۵
۹	واجب الوجود را با ذکر مثالی تعریف کنید:	۰/۷۵
۱۰	علت تامه را با ذکر مثال تعریف کنید:	۰/۷۵
۱۱	در فلسفه مشاء، عالمی که واسطه میان واجب الوجود بالذات و طبیعت است، چه نام دارد و وظایف موجودات آن عالم چیست؟	۰/۷۵
۱۲	این سینا چه چیز را منشأ کرامات و معجزات می داند؟ به اختصار توضیح دهید:	۰/۷۵
۱۳	از منابع حکمت اشراق، حکمت مشاء را شرح دهید:	۱
۱۴	تفاوت روش کلامی و فلسفه مشاء را توضیح دهید:	۱/۵
۱۵	«سفر من الخلق الی الحق» به چه معناست و با کدام مبحث اسفار مطابقت دارد؟	۱/۵
۱۶	نتیجه اعتقاد به اصالت وجود را شرح دهید:	۱/۵
۱۷	نظریه فقر وجودی را شرح دهید:	۱/۵
۱۸	نظر فلاسفه جدید غرب درباره منشأ اعتقاد به علیت را شرح دهید:	۱/۵
۱۹	از ویژگیهای سنت فلسفی اسلامی، وسعت نظر را توضیح دهید:	۱
۲۰	جمع نمره	

سربلند و پیروز باشید.

علیرضا افشار

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۷
تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	الف) غلط ص ۱۳ (ب) صحیح ص ۲۹ (ج) غلط ص ۴۷ (د) صحیح ص ۹۳ هـ) غلط ص ۱۳۳ (و) صحیح ص ۱۴۲ هر مورد ۰/۲۵	۱/۵
۲	الف) حدوث ص ۴۱ (ب) ما بعدالطبیعی ص ۶۴ (ج) نور الانوار ص ۱۰۰ د) حکمت متعالیه ص ۱۲۳ (هـ) وجود ص ۱۲۹ (و) علامه طباطبایی ص ۱۳۸ هر مورد ۰/۲۵	۱/۵
۳	الف) ۳ یا فارابی ص ۶۲ (ب) ۲ یا ابن سینا ص ۷۵ (ج) ۱ یا ملاصدرا ص ۱۲۲ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۴	ابن سینا - ابن هیثم ص ۲۵	۰/۵
۵	اگر کسی جز پیامبر کار خارق العاده انجام دهد با معجزه انبیا اشتباه می شود. ص ۸۵	۰/۵
۶	وحدت در عین کثرت و کثرت در عین وحدت. ص ۱۳۱	۰/۵
۷	الف) سلسله ی طولی از فرشتگان که هم رتبه و هم درجه اند و نسبت به یکدیگر حالت علیت و وجود بخشی دارند. ص ۱۰۲ ب) معلومی که ذات و حقیقت آن در نزد ذهن عالم حضور دارد و به علم حضوری درک می شود یا بی واسطه است. ص ۱۰۶ ج) مرتبه ضعیفی از علم حضوری انسان نسبت به نفس خود. ص ۱۰۹ هر مورد ۰/۵	۱/۵
۸	روش تعقلی ۰/۲۵ - مطالعه در چهره های ظاهری اشیاء وظیفه علوم گوناگون است. اما فلسفه به مطالعه در عمق واقعیت اشیا می پردازد. ۰/۲۵ /چنین تعمقی در اشیا به روش تجربی که روش علوم گوناگون است مقدور نیست. ۰/۲۵ ص ۵	۰/۷۵
۹	موضوعی که ضرورتا و وجوبا وجود دارد. ۰/۵ مثال خدا ۰/۲۵ ص ۳۳	۰/۷۵
۱۰	مجموعه عواملی که با بودن آنها معلول به وجود می آید و با نبود آنها به وجود نمی آید. یعنی شرط لازم و کافی است. ۰/۵ هر مثال صحیح ۰/۲۵ ص ۴۱	۰/۷۵
۱۱	عقول ۰/۲۵ این مجردات هم فیض هستی را از واجب الوجود به عالم طبیعت منتقل می کنند ۰/۲۵ و هم واسطه تکامل موجودات هستند ۰/۲۵ ص ۵۳ و ۵۴	۰/۷۵
۱۲	ابن سینا قوت نفس انسان را منشاء کرامات و معجزات میدانند ۰/۲۵ به نظر او نفس آدمی از طریق اطاعت از احکام شریعت و انجام عبادات به مرتبه ای می رسد ۰/۲۵ که طبق قوانین جهان میتواند در آن تصرف کند ۰/۲۵ ص ۷۹	۰/۷۵
۱۳	سهروردی با حکمت مشاء و به ویژه افکار ابن سینا آشنایی داشت. ۰/۲۵ او از کتب عرفانی و رمزی ابن سینا بهره برده بود. ۰/۲۵ اجزایی از حکمت مشرقی ۰/۲۵ و قطعاتی از کتاب الانصاف ابن سینا را در دسترس داشت. ۰/۲۵ ص ۹۶	۱
۱۴	مبانی و مقدمات متکلمان با فلاسفه مشاء متفاوت است. ۰/۵ متکلمان غالبا استدلال خود را بر اساس حسن و قبح عقلی استوار می کنند. ۰/۵ اما حکما حسن و قبح را مربوط به زندگی انسان میدانند و درباره خداوند و جهان هستی با این معیارها قضاوت نمی کنند. ۰/۵ ص ۱۱۴	۱/۵
۱۵	در این مرحله سالک از طبیعت و برخی عوالم ماورای طبیعی عبور کرده و به ذات حق واصل میشود ۰/۵ با مباحث کلی درباره احوال وجود ۰/۵ که مقدمه ی بحث توحید است مطابقت دارد. ۰/۵ ص ۱۲۵	۱/۵

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲- چاپ ۹۷
تاریخ امتحان: ۱۳۹۸ / ۱۰ / ۰۹		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۸	
نمره	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)		ردیف
۱/۵	چون مفهوم وجود امری واحد است و درباره هر چیزی که به کار رود معنایی یکسان دارد ۰/۵ یعنی مفهوم وجود مشترک معنوی است ۰/۵ پس با این دیدگاه تمام زوایای جهان را حقیقتی مشترک یعنی وجود پر میکند ۰/۵ ص ۱۳۰		۱۶
۱/۵	ملاصدرا معلولیت و وابستگی موجودات را ناشی از ضعف مرتبه ی وجودی آنها میدانست ۰/۵ اگر موجودی ضعف و نقص و فقر وجودی داشته باشد به علت نیاز دارد ۰/۵ ولی اگر وجودی غنای ذاتی داشته باشد و صمد باشد مثل خدا نیاز به علت ندارد. ۰/۵ ص ۱۳۲		۱۷
۱/۵	به نظر فلاسفه جدید غرب علت یک رابطه عقلانی و خارجی نیست بلکه ناشی از عادت ذهنی است ۰/۵ تکرار یک حادثه به دنبال حادثه دیگر باعث اعتقاد ما به علت میشود ۰/۵ بنابراین علت رابطه ای جعلی و قراردادی است که ذهن در اثر عادت، میان حوادث برقرار میکند ۰/۵ ص ۱۳۹		۱۸
۱	فلسفه اسلامی هیچگاه قومی و محلی نبوده و دیدگاهی به وسعت بشریت دارد ۰/۵ حکمای اسلامی همواره عناصر مثبت را از فرهنگ های دیگر گرفته و در نظام فکری خود جذب کرده اند و همواره امکان گفتگو میان فیلسوفان اسلامی و دیگر متفکران وجود داشته است ۰/۵ ص ۱۵۴		۱۹
۲۰	جمع نمره		
سربلند و پیروز باشید.			

توجه: بیان جوابهای درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز

با تشکر

قابل قبول می باشد.

خدا قوت

علیرضا افشار

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

الف) بخش الزامی

✓ دانش آموز عزیز، به سؤالات ۱ تا ۱۶، جهت کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره
۱	تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می باشد: الف) وجود، وجه اختصاصی موجودات و ماهیت وجه مشترک آنها می باشد. ب) از نظر ابن سینا، بی نهایت شدن تعداد اشیاء جهان، نیاز آنها را به واجب الوجود بالذات برطرف نمی سازد. ج) به نظر «تیلور»، افلاطون ابداع کننده خدانشناسی فلسفی است. د) به عقیده فیلسوفان مسلمان، اثبات وجود خدا از طریق استدلال عقلی امکان پذیر است. ه) وجود علت بر وجود معلول مقدم است و وجود علت مشروط به وجود معلول می باشد.	۱/۲۵
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) حالت یک معلول را که ذاتاً ..... است، می توان به دو کفه ترازو تشبیه کرد که در حالت تساوی هستند. ب) به هر یک از عواملی که در پدید آمدن یک معلول دخالت دارند، علت ..... می گویند. ج) از نظر فارابی، در ابتدای سلسله علت ها و معلول ها، علتی وجود دارد که وابسته به دیگری نیست، یعنی خودش ..... و ..... موجودات دیگر است. د) فیلسوفان الهی معتقدند که عقول (یا فرشتگان) حقایق اشیاء را از طریق ..... درک می کنند.	۱/۲۵
۳	گزینه درست را انتخاب نمایید: الف) کدام اصل، پایه برهان وجوب و امکان ابن سینا قرار گرفته است؟ (۱) مغایرت وجود و ماهیت (۲) تقدم علت بر معلول ب) اگر کسی بگوید در برخی موارد، در عین وجود علت تامه، معلول بوجود نمی آید، این فرد، «اتفاق» به کدام معنا را پذیرفته است؟ (۱) نفی علیت (۲) نفی ضرورت ج) استدلال دکارت برای اثبات وجود خدا، مبتنی بر کدام مورد است؟ (۱) داشتن تصور از خالق نامتناهی (۲) داشتن وجدان اخلاقی د) اولین فیلسوفی که عقل را به «نظری و عملی» تقسیم کرد که بود؟ (۱) ارسطو (۲) افلاطون	۱
۴	هر یک از عبارات زیر عقیده کدام فیلسوف است؟ الف) «در سوی دیگر نوعی از هستی است که نه می زاید و نه از میان می رود.» ب) «یمان هدیه ای الهی است که خداوند به انسان عطا می کند.»	۰/۵
	ادامه سؤالات در صفحه دوم	

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:		
۵	دو فیلسوف تجربه‌گرای اروپائی نام ببرید که می‌گفتند: «یا خدایی نیست و یا ما نمی‌توانیم وجود او را ثابت کنیم».	۰/۵
۶	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار از نظر فلاسفهٔ مسلمان را بنویسید.	۰/۵
۷	افلاطون عقلی را که عقل انسان برای فهم امور باید به آن متصل شود، با دو نام معرفی نموده، آنها را بنویسید.	۰/۵
به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۸	تفاوت حمل «حیوان ناطق» بر انسان با حمل «موجود» بر انسان چیست؟ توضیح دهید.	۱
۹	نظریه فقر وجودی یا امکان فقری را کدام فیلسوف مسلمان مطرح نموده است؟ آن را شرح دهید.	۱/۲۵
۱۰	به نظر فیلسوفان مسلمان چرا یک پدیده نمی‌تواند خود به خود و بدون علت وجود آید؟	۰/۷۵
۱۱	نظر دیوید هیوم را دربارهٔ «علیت» با ذکر مثال شرح دهید.	۱/۵
۱۲	کدام دسته از فیلسوفان، «اتفاق» را به معنای «نفی غایت‌مندی» قبول ندارند؟ نظر آنها را شرح دهید.	۱
۱۳	از نظر هیوم مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی کدام است و دلیل ناتوانی آن برهان، برای اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی چیست؟	۱
۱۴	کدام فیلسوف یونان باستان از حقیقتی به نام «لوگوس» سخن گفته؟ معنای آن را در نزد وی شرح دهید.	۱/۵
۱۵	به چه دلیل در دورهٔ دوم حاکمیت کلیسا در اروپا، حکمای مسیحی به تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند و نتیجهٔ آن چه بود؟	۱
۱۶	کدام عقیدهٔ کانت، تحولی عظیم در کارکرد عقل به وجود آورد و او وظیفهٔ عقل را چه چیزی می‌دانست؟	۱/۵
ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ سوم		

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	ساعت شروع: ۸ صبح	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ب) بخش انتخابی

دانش آموز عزیز جهت کسب ۴ نمره از سؤالات ۱۷ تا ۲۴، فقط ۴ سؤال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.

ردیف	سؤالات	نمره
۱۷	رابطه امتناعی را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۸	سنخیت علت و معلول را با ذکر مثال تعریف کنید.	۱
۱۹	نظر دموکریتوس درباره ماده اولیه تشکیل دهنده جهان و نحوه پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان را بنویسید.	۱
۲۰	تعریف عشق را از نظر ابن سینا بنویسید.	۱
۲۱	فیلسوفان مسلمان به کسانی که با فلسفه به دلیل یونانی بودن و عدم سازگاری آن با عقاید اسلامی مخالفت می کنند، چه پاسخی می دهند؟ توضیح دهید.	۱
۲۲	مدینه فاضله را از نظر فارابی تعریف کرده و تفاوت آن را با مدینه جاهله بنویسید.	۱
۲۳	با توجه به جغرافیای عرفانی سهروردی، مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف) مشرق جهان ب) مغرب وسطی	۱
۲۴	معنای این نظر که «وجود حقیقتی مشکک است» را توضیح دهید.	۱
جمع نمره		۲۴

سر بلندی شما در دنیا و آخرت آرزوی ماست.

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۹	
نمره	راهنمای تصحیح		ردیف

الف) بخش الزامی

۱/۲۵	هر مورد ۰/۲۵	الف) غلط ص ۳ (ب) درست ص ۱۲ (ج) درست ص ۳۳ (د) درست ص ۴۰ (ه) غلط ص ۴۱	هر مورد ۰/۲۵	۱
۱/۲۵	هر مورد ۰/۲۵	الف) ممکن الوجود ص ۲۱ (ب) ناقصه ص ۲۶ (ج) واجب الوجود - عله العلل ص ۴۲ (د) شهود ص ۵۰	هر مورد ۰/۲۵	۲
۱	هر مورد ۰/۲۵	الف) (۱) مغایرت وجود و ماهیت ص ۶ (ب) (۲) نفی ضرورت ص ۲۶ (ج) (۱) داشتن تصور از خالق نامتناهی ص ۳۵ (د) (۱) ارسطو ص ۵۳	هر مورد ۰/۲۵	۳
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵	الف) (۳) افلاطون ص ۳۴ (ب) (۱) کرگور ص ۳۸	هر مورد ۰/۲۵	۴
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵	هیوم - اوگوست کنت ص ۳۷	هر مورد ۰/۲۵	۵
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵	۱ - جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد. ۲ - انسان را موجودی هدفمند بشناسد و این هدف را مشخص کند. ص ۴۴ (دو مورد از ۵ موردی را که در صفحه ۴۴ ذکر شده است)	هر مورد ۰/۲۵	۶
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵	عقل کلی - عقل جهانی ص ۵۲	هر مورد ۰/۲۵	۷
۱	هر مورد ۰/۵	در عبارت "انسان حیوان ناطق است"، حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر انسان در عبارت "انسان موجود است" رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص ۵	هر مورد ۰/۵	۸
۱/۲۵	هر مورد ۰/۲۵	ملاصدرا ۰/۲۵ اگر به واقعیات نگاه کنیم، می بینیم که این واقعیات عین وابستگی و نیازند، وی این وابستگی را امکان فقری یا فقر وجودی نامید. ۰/۵ این فقر و نیاز باید به منبعی متصل باشد که از غنای ذاتی برخوردار است و آن غنی بالذات همان خداوند است. ۰/۵ ص ۱۳	هر مورد ۰/۲۵	۹
۰/۷۵	هر مورد ۰/۲۵	زیرا اینکه چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ و این همان اجتماع نقیضین است ۰/۲۵ که محال است. ۰/۲۵ ص ۱۹	هر مورد ۰/۲۵	۱۰
۱/۵	هر مورد ۰/۵	دیوید هیوم می گوید مثلاً بر اثر تکرار مشاهده خوردن و روشن شدن زمین، ۰/۵ در ذهن ما چنین تداعی می شود که خوردن علت روشن شدن زمین است ۰/۵ و این تداعی چیزی جز یک امر روانی ناشی از توالی پدیده ها نیست. ۰/۵ ص ۱۸	هر مورد ۰/۵	۱۱
۱	هر مورد ۰/۲۵	آن دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به عله العلل معتقدند ۰/۲۵ می گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد ۰/۵ اگر چه انسان ها به دلیل محدودیت های علمی نتوانند این اهداف را کشف کنند. ۰/۲۵ ص ۲۷	هر مورد ۰/۲۵	۱۲
۱	هر مورد ۰/۵	زیرا بر اساس نظم موجود جهان، خداکرمی توان یک ناظم و مدبر را اثبات کرد ۰/۵ اما نمی توان به یک خالق نامتناهی واجب الوجود رسید. ۰/۵ ص ۳۶	هر مورد ۰/۵	۱۳
۱/۵	هر مورد ۰/۲۵	هر اکتیوس ۰/۲۵ لوگوس در نزد او هم به معنای عقل است ۰/۲۵ و هم نطق. ۰/۲۵ کلمه و سخن در نزد او ظهور و پرتو عقل است. ۰/۲۵ عقل همان حقیقتی است که هم جهان و اشیاء ظهور او هستند و هم کلمات و سخن ۰/۲۵ و به نظر او اشیاء عالم همان کلمات عقل و بیان علم و حکمت او هستند. ۰/۲۵ ص ۵۱	هر مورد ۰/۲۵	۱۴

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۳ / ۲۴		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۳۹۹	
نمره	راهنمای تصحیح		ردیف

۱	در این دوره، حکمای مسیحی تحت تاثیر مطالعه کتاب های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند. ۰/۵ اما از آنجا که این توجه با مبانی اولیه کلسای کاتولیک سازگاری نداشت، منجر به حاکمیت عقل در مقابل دین شد. ۰/۵ ص ۵۴	۱۵
۱/۵	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ و عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند. ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱۶
ب) بخش انتخابی		
۱	اگر در قضیه ای برقراری ارتباط میان موضوع و محمول غیرممکن باشد، رابطه آنها امتناعی است ۰/۵ مثلاً «عدد هشت فرد است» ۰/۵ (با هر مثال درست دیگر) ص ۱۰	۱۷
۱	انسان علاوه بر این که درک می کند که هر حادثه علتی دارد، درک می کند که هر معلولی از هر علتی پدید نمی آید، بلکه هر معلولی از علت خاصی صادر می شود. ۰/۷۵ مثلاً برای باسواد شدن باید درس خواند. ۰/۲۵ (با هر مثال درست دیگر) ص ۲۰	۱۸
۱	او معتقد بود که ماده اولیه تشکیل دهنده جهان، اتم ها و ذرات ریز تجزیه ناپذیر و غیر قابل تقسیمی هستند که در فضای غیر منتهای پراکنده بودند ۰/۵ و برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیاء فعلی در جهان شده است. ۰/۵ ص ۲۳	۱۹
۱	هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت وجودش، همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدی ها گریزان است. ۰/۵ همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می نامیم. ۰/۵ ص ۴۵	۲۰
۱	در پاسخ به این ایراد، فلاسفه می گویند جدا از اینکه بسیاری از آراء فیلسوفان یونان با آموزه های اسلامی سازگاری دارد، ۰/۵ باید توجه کنیم که فلسفه شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژاد می تواند وارد این شاخه از دانش بشود. ۰/۵ ص ۵۸	۲۱
۱	مدینه ای که مردم آن به اموری مشغول و به فضایی آراسته اند که مدینه را به سوی سعادت می برد. ۰/۷۵ تفاوت آن با مدینه جاهله در هدف آن است. ۰/۲۵ ص ۷۱	۲۲
۱	الف) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. ۰/۵ ب) مغرب و وسطی: در میان مشرق محض و مغرب کامل قرار دارد که در آن نور و ظلمت به هم آمیخته اند. ۰/۵ ص ۸۰	۲۳
۱	یعنی اینکه وجود حقیقتی واحد است، اما این حقیقت واحد، مراتب و درجاتی عالی دارد. ۰/۵ شدت و ضعف وجود مانند شدت و ضعف در نور است. ۰/۵ ص ۸۷	۲۴
۲۴	جمع نمره	

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر ، خدا قوت

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).		
نمره			

الف) بخش الزامی

دانش آموز عزیز، به سؤالات ۱ تا ۱۷، جهت کسب ۱۶ نمره پاسخ دهید.

۰/۷۵	۱	تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می باشد: الف) وجود وجه اختصاصی موجودات، و ماهیت وجه مشترک آنها می باشد. ب) دکارت می گوید تصور من از حقیقتی نامتناهی و علیم و قدیر نمی تواند از خودم باشد، زیرا من موجودی متناهی هستم. ج) از نظر کانت، اختیار و اراده نمی تواند ویژگی بدن مادی باشد.
۰/۵	۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) نام یکی از فلاسفه بزرگ اروپا که با فلسفه ابن سینا آشنا بود، و نظریه «فرق وجود و ماهیت» را پایه برهان خود در خداشناسی قرار داد، ..... بوده است. ب) در قضیه «عدد پنج فرد است» رابطه محمول با موضوع، رابطه ای ..... می باشد.
۰/۵	۳	گزینه درست را انتخاب کنید: الف) حکمای ایران باستان، نخستین پرتو و مخلوق خداوند را چه نامیده اند؟ (۱) مزدا (۲) بهمن ب) به نظر کدام فیلسوف اروپایی دلایل اثبات وجود خداوند که صرفاً متکی بر عقل باشند، مردود هستند؟ (۱) هیوم (۲) دکارت
به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید:		
۰/۵	۴	تعیین کنید که رابطه وجود با هر یک از موارد زیر، «وجودی» است یا «مکانی» یا «امتناعی»؟ الف) دیو ب) شریک خدا
۰/۵	۵	دو فیلسوف اروپایی را که از تجربه های درونی و عشق و عرفان برای اثبات وجود خدا استفاده کرده اند، نام ببرید.
۱	۶	دو کاربرد عقل را در فلسفه بنویسید.
۰/۵	۷	افلاطون، عقلی را که انسان برای فهم امور باید به آن متصل شود، با دو عنوان یاد می کند، آنها را بنویسید.
۰/۵	۸	ارسطو بر اساس تقسیم عقل، علم و دانش را به دو دسته تقسیم می کند، آنها را نام ببرید.
به سؤالات زیر، پاسخ کامل بدهید:		
۱	۹	تفاوت حمل «شکل سه ضلعی» بر «مثلث» با حمل «موجود» بر «مثلث» چیست؟ توضیح بدهید.
۰/۷۵	۱۰	«واجب الوجود بالذات» را تعریف کنید.
۱/۵	۱۱	نظر فلاسفه مسلمان را در مورد نحوه درک «اصل علیت» بنویسید.
۱	۱۲	«سنخیت علت و معلول» را با ذکر مثال تعریف کنید.
۱/۵	۱۳	در پاسخ به این سوال که: آیا تحولات روی زمین از همان ابتدا به سمت پیدایش انسان بوده است یا نه؟ فلاسفه به دو دسته تقسیم می شوند. نظر هر دو دسته را به اختصار بنویسید.
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲	تعداد صفحات: ۲
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۹		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد..)	نمره

۱۴	یکی از برهان‌های ارسطو را بر اثبات وجود خدا و مبدأ نخستین بنویسید.	۱
۱۵	برهان وجوب و امکان ابن سینا را شرح دهید.	۱/۵
۱۶	در دوره اول حاکمیت کلیسا در اروپا، عقل چه جایگاهی داشت؟ توضیح دهید.	۱/۵
۱۷	نظر کانت را در مورد «کارکرد عقل» شرح دهید.	۱/۵

(ب) بخش انتخابی

دانش آموز عزیز جهت کسب ۴ نمره از سؤالات ۱۸ تا ۲۵، فقط ۴ سؤال را به دلخواه انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۱۸	نظریه «امکان فقری» یا «فقر وجودی» را تعریف کنید.	۱
۱۹	رابطه علیت را تعریف کنید و تفاوت آن را با سایر روابط بنویسید.	۱
۲۰	نتیجه هر کدام از «اصل وجوب بخشی علت به معلول» و «اصل سنخیت میان علت و معلول» را به ترتیب بنویسید.	۱
۲۱	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار را بنویسید.	۱
۲۲	در فلسفه اسلامی وظیفه «عقل فعال» چیست و مقام آن نسبت به انسان مانند چیست؟	۱
۲۳	دو مورد از ویژگی‌های رئیس مدینه فاضله را از نظر فارابی نوشته و بیان کنید که این ویژگی‌ها در چه کسانی وجود دارد؟	۱
۲۴	با توجه به فلسفه سهروردی مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف) حکیم متأله ب) مشرق جهان	۱
۲۵	دو مورد از منابع حکمت متعالیه را بنویسید.	۱

۲۴	جمع نمره	

سر بلند و پیروز باشید.

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۹	
نمره	راهنمای تصحیح		ردیف

الف) بخش الزامی

۰/۷۵	هر مورد ۰/۲۵	ج) درست ص ۳۷	ب) درست ص ۳۵	الف) غلط ص ۳	۱
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵	ب) وجوبی ص ۱۰		الف) توماس آکوئیناس ص ۶	۲
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵		ب) ۱) هیوم ص ۳۶	الف) ۲) بهمن ص ۳۳	۳
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵		ب) امتناعی ص ۱۱	الف) امکانی	۴
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵	ص ۳۸	۵) ویلیام جیمز - برگسون (یا فیلسوفان دیگری که در کتاب نام برده شده اند).		
۱	هر مورد ۰/۵	ص ۵۰	۶) ۱- قدرت تفکر و استدلال ۲- موجوداتی مجرد و برتر از عالم ماده		
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵		۷) عقل کلی - عقل جهانی ص ۵۲		
۰/۵	هر مورد ۰/۲۵		۸) علم عملی - علم نظری ص ۵۳		
۱	۹) در عبارت «مثلث شکل سه ضلعی است» حمل شکل سه ضلعی بر مثلث یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر مثلث در عبارت مثلث موجود است، رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص ۵				
۰/۷۵	۱۰) واجب الوجود بالذات: همان ذاتی است که وجود برایش ضرورت دارد ۰/۲۵ و این ضرورت از ناحیه خود آن ذات است، ۰/۲۵ نه از ناحیه یک امر بیرونی. ۰/۲۵ ص ۱۲				
۱/۵	۱۱) به نظر آنها اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی آید ۰/۵ زیرا هر داده تجربی، خود مبتنی بر این قاعده است ۰/۲۵ آنان می گویند همینکه ذهن انسان متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین شد، در می یابد که پدیده‌ها خود بخود بوجود نمی آیند. ۰/۵ این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ ص ۱۹				
۱	۱۲) انسان علاوه بر این که درک می کند که هر حادثه علتی دارد، درک می کند که هر معلولی از هر علتی پدید نمی آید، بلکه هر معلولی از علت خاصی صادر می شود. ۰/۵ مثلاً برای باسواد شدن باید درس خواند. ۰/۵ (یا هر مثال درست دیگر) ص ۲۰				
۱/۵	۱۳) یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل معتقدند ۰/۲۵ می گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می کند و سرمنزلی تعیین شده دارد. ۰/۵ یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل معتقد نیستند، ۰/۲۵ غایت‌مندی زنجیره حوادث را انکار می کنند و وجود برخی از فرایندهای تکاملی را در جهان امری اتفاقی به حساب می آورند که از پیش تعیین و پیش بینی نشده است. ۰/۵ ص ۲۷				
۱	۱۴) نمی شود که یک نظم و انتظام بر جهان حاکم باشد بدون اینکه موجودی جاویدان و برتر از ماده در کار باشد. (یا برهان دیگر ارسطو) ص ۳۴				
۱/۵	۱۵) وقتی به موجودات جهان نگاه می کنیم می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند، یعنی ذاتاً ممکن الوجود می باشند. ۰/۵ ممکن الوجود بالذات برای خروج از حالت تساوی نیازمند واجب الوجود بالذات است. ۰/۵ پس موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را پدید آورده است. ۰/۵ ص ۴۳				
۱/۵	۱۶) در این دوره بزرگان کلیسا دخالت عقل را عامل تضعیف ایمان می دانستند، ۰/۵ حتی برخی عقل را امری شیطانی می پنداشتند. ۰/۵ ایمان قوی را از آن کسی می دانستند که در برابر شبهه‌های عقل بایستد. ۰/۵ ص ۵۳				

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۶ / ۲		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۹	
نمره	راهنمای تصحیح		ردیف

۱/۵	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱۷
بخش انتخابی		
مصحح گرامی، اگر دانش آموز به بیش از ۴ سؤال انتخابی پاسخ داده باشد، فقط ۴ سؤال اول را تصحیح نمایید.		
۱	اگر به واقعیات نگاه کنیم، می بینیم که این واقعیات عین وابستگی و نیازند. ملاصدرا این وابستگی را امکان فقری یا فقر وجودی نامید. ۰/۵ این فقر و نیاز باید به منبعی متصل باشد که از غنای ذاتی برخوردار است و آن غنی بالذات همان خداوند است. ۰/۵ ص ۱۳	۱۸
۱	رابطه‌ای وجودی است، یعنی یکی وجودش وابسته به وجود دیگری است. ۰/۵ مانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس رابطه دوستی برقرار می گردد. ۰/۵ ص ۱۶	۱۹
۱	تخلف ناپذیری و حتمیت در نظام هستی ۰/۵ - نظم و قانونمندی میان پدیده ها ۰/۵ ص ۲۵	۲۰
۱	جهان را غایتمند بیابد و آن را توضیح دهد. ۰/۵ - انسان را موجودی هدفمند بشناسد و آن هدف را مشخص کند. ۰/۵ (یا هر یک از موارد دیگر) ص ۴۴	۲۱
۱	این عقل عامل فیض رسانی به عقل انسان ها است. ۰/۵ نسبت آن مانند آفتاب است به چشم. ۰/۵ ص ۵۹	۲۲
۱	روحی بزرگ و سرشتی عالی داشته باشد ۰/۲۵ به عالی ترین درجات تفکر و تعقل رسیده باشد. ۰/۲۵ در پیامبر ۰/۲۵ و امامان ۰/۲۵ ص ۷۲	۲۳
۱	الف) حکیم متاله: کسی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته. ۰/۵ ص ۷۹ ب) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. ۰/۵ ص ۸۰	۲۴
۱	۱- فلسفه مشاء، بخصوص اندیشه‌های مستدل ابن سینا ۰/۵ - ۲- حکمت اشراق، اندیشه‌های سهروردی ۰/۵ ص ۸۵ (یا هر یک از دو مورد دیگر)	۲۵
۲۴	جمع نمره	

سربلندی شما در دنیا و آخرت آرزوی ماست.

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ قدیم-۹۸)		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد.)	نمره

۱	<u>تعیین کنید کدام عبارت صمیع و کدام یک غلط می باشد:</u> الف) وجود و ماهیت در خارج از ذهن، دو امر جداگانه هستند و مغایرت دارند. ب) ارسطو گفته است که نمی شود یک نظم بر جهان حاکم باشد، بدون اینکه موجودی برتر از ماده در کار باشد. ج) ویلیام جیمز معتقد است که دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه های شخصی درونی ما نهفته است.	۰/۷۵
۲	<u>جای های خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:</u> الف) توماس آکوئیناس که با فلسفه ابن سینا آشنا بود، نظریه «.....» را پایه برهان خود در خداشناسی قرار داده بود. ب) در قضیه «مثلث دارای چهار ضلع است» رابطه محمول با موضوع، رابطه ای ..... می باشد.	۰/۵
۳	<u>گزینه درست را انتخاب کنید:</u> الف) کدامیک از خدایان یونان باستان نبود؟ (۱) مزدا (۲) زئوس ب) به نظر کدام فیلسوف اروپایی، برهان نظم برای اثبات خالق نامتناهی کافی نیست؟ (۱) هیوم (۲) دکارت	۰/۵
به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید:		
۴	تعیین کنید که رابطه وجود با هر یک از موارد زیر، «وجودی» است یا «مکانی» یا «متناعی»؟ الف) روح ب) شریک خدا	۰/۵
۵	کانت برای اثبات وجود خدا از چه مفهومی استفاده کرد؟	۰/۵
۶	دو کاربرد عقل را در فلسفه بنویسید.	۱
۷	حدود قرون سوم تا نهم میلادی کدام گروه عقل را امری شیطانی می دانستند؟	۰/۵
۸	ارسطو عقل را بر چه اساسی به نظری و عملی تقسیم نموده است؟	۰/۵
ادامه سؤالات در صفحه دوم		

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ قدیم-۹۸)		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
ردیف	سوالات (پاسخ نامه دارد).		
نمره			

به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:

۹	تفاوت حمل «حیوان ناطق» بر «انسان» با حمل «موجود» بر «انسان» چیست؟ توضیح بدهید.	۱
۱۰	«واجب الوجود بالغیر» را تعریف کنید.	۰/۷۵
۱۱	نظر فلاسفه مسلمان را در مورد «اصل علیّت» بنویسید.	۱/۵
۱۲	چگونگی درک رابطه علیّت را از نظر دیوید هیوم، به اختصار بنویسید.	۱
۱۳	در پاسخ به این سوال که: آیا تحولات روی زمین از همان ابتدا به سمت پیدایش انسان بوده است یا نه؟ فلاسفه به دو دسته تقسیم می‌شوند. نظر هر دو دسته را به اختصار بنویسید.	۱/۵
۱۴	افلاطون خداوند را چگونه توصیف نموده است؟	۱
۱۵	استدلال فارابی برای اثبات وجود خدا را شرح دهید.	۱/۵
۱۶	توجه فلاسفه مسیحی در دوره دوم حاکمیت کلیسا به تبیین مسائل دینی با روش عقلانی، چه نتیجه مهمی به دنبال داشت؟	۱/۵
۱۷	نظر کانت را در مورد «کارکرد عقل» شرح دهید.	۱/۵
۱۸	دو ویژگی از ویژگی‌های «عقول» در فلسفه اسلامی را بنویسید.	۱
۱۹	بر اساس نظر فارابی هدف مدینه فاضله و مدینه جاهله را مقایسه کنید.	۱
۲۰	با توجه به فلسفه سهروردی مفاهیم مقابل را تعریف کنید: الف) نورالانوار ب) مشرق جهان	۱
۲۱	«وحدت حقیقت وجود» را از نظر ملاصدرا توضیح دهید.	۱
۲۰	جمع نمره	

سربلند و پیروز باشید.

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		ساعت شروع: ۱۰ صبح	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲	
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴			
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ قدیم-۹۸)		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	
۱	الف) غلط ص ۴ ب) درست ص ۳۴ ج) درست ص ۳۸	هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۲	الف) فرق وجود و ماهیت ص ۶ ب) امتناعی ص ۱۰	هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۳	الف) ۱: مزدا ص ۳۳ ب) ۱: هیوم ص ۳۶	هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۴	الف) امکانی ب) امتناعی ص ۱۱	هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۵	وظایف اخلاقی یا اخلاق ص ۳۷		۰/۵
۶	۱- قدرت تفکر و استدلال ۲- موجوداتی مجرد و برتر از عالم ماده ص ۵۰	هر مورد ۰/۵	۱
۷	بزرگان کلیسا ص ۵۳		۰/۵
۸	بر اساس کاری که انجام می‌دهد. ص ۵۳		۰/۵
۹	در عبارت «انسان حیوان ناطق است» حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد. ۰/۵ اما حمل وجود بر انسان در عبارت انسان موجود است، رابطه ضروری نیست و به دلیل نیاز دارد. ۰/۵ ص ۵		۱
۱۰	واجب الوجود بالغير: همان ممکن الوجود است که بالذات وجود برایش ضرورت ندارد ۰/۲۵ اما بعد از وجود، ضرورتش از ناحیه واجب الوجود بالذات نشئت گرفته است، ۰/۲۵ که آن را بوجود آورده است. ۰/۲۵ ص ۱۲		۰/۷۵
۱۱	به نظر آنها اصل علیت یک قاعده عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید ۰/۵ زیرا هر داده تجربی، خود مبتنی بر این قاعده است ۰/۲۵ آنان می‌گویند همینکه ذهن انسان متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین شد، در می‌یابد که پدیده‌ها خود بخود بوجود نمی‌آیند. ۰/۵ این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد به معنای آن است که چیزی که نیست، باشد. ۰/۲۵ ص ۱۹		۱/۵
۱۲	او تجربه گرا است و درک علیت را از طریق تجربه رد کرده است ۰/۲۵ او می‌گوید که علیت مفهومی فراتر از حس است ۰/۲۵ بر اثر تکرار پدیده‌ها در ذهن ما یک تداعی بوجود می‌آید که چیزی جز یک امر روانی نیست ۰/۲۵ و ما عادت کرده ایم چیزی را علت چیزی دیگر بنامیم. ۰/۲۵ ص ۱۸		۱
۱۳	یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل معتقدند ۰/۲۵ می‌گویند هر فرایند طبیعی هدف خاصی را تعقیب می‌کند و سرمنزلی تعیین شده دارد. ۰/۵ یک دسته از فلاسفه که علاوه بر لوازم اصل علیت به علل معتقد نیستند، ۰/۲۵ غایت‌مندی زنجیره حوادث را انکار می‌کنند و وجود برخی از فرایندهای تکاملی را در جهان امری اتفاقی به حساب می‌آورند که از پیش تعیین و پیش بینی نشده است. ۰/۵ ص ۲۷		۱/۵

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۲۴		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۹۹ (چاپ قدیم-۹۸)	

۱	در سویی دیگر نوعی از هستی وجود دارد که همیشه ثابت است. / نه می زاید و نه از میان می رود. / نه چیز دیگری را به خود راه می دهد / و نه خود در چیز دیگری فرو می شود. / ص ۳۴ (و یا هر یک از توصیفات دیگر افلاطون در مورد خدا / هر مورد ۰/۲۵)	۱۴
۱/۵	در جهان اطراف ما موجودات تماماً معلول هستند یعنی وجودشان وابسته به علت است. ۰/۵ وجود علت مقدم بر معلول است یعنی معلول مشروط به علت است. ۰/۵ اگر در میان تمام موجودات جهان، علت غیر مشروطی نباشد، تسلسل بی نهایت خواهد بود که محال است. ۰/۵ ص ۴۱	۱۵
۱/۵	این توجه با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت، ۰/۵ منجر به حاکمیت عقل در مقابل دین شد. ۰/۵ در رنسانس سبب شد تا عقل جای دین را بگیرد و دین را در حاشیه قرار داد. ۰/۵ ص ۵۴	۱۶
۱/۵	به نظر کانت مفاهیمی مانند وجود، ضرورت، امکان و علیت، ساختار ذهن انسان اند ۰/۵ عقل و ذهن، اشیاء خارجی را در این ساختار درک می کند ۰/۵ او عقل را به امری بدل کرد که مفاهیم ذهنی را شناسائی می کند. ۰/۵ ص ۵۴	۱۷
۱	اولین مخلوق - روحانی و غیر مادی - فوق عالم طبیعت - واسطه فیض رسانی ص ۵۹ (ذکر دو مورد کافی است ۰ هر مورد ۰/۵)	۱۸
۱	هدف مدینه فاضله: رسیدن به سعادت ۰/۵ هدف مدینه جاهله: سلامتی جسم و فراوانی لذت ها ۰/۵ ص ۷۱ و ۷۲	۱۹
۱	الف) نور الانوار: مبدأ جهان و خالق هستی و نور محض ۰/۵ ب) مشرق جهان: نور محض یا محل فرشتگان مقرب است. ۰/۵ ص ۸۰	۲۰
۱	بر اساس اصالت وجود، و واحد بودن وجود، وجود خارجی امری واحد است. و موجودات در حقیقت هستی با هم وحدت دارند. ص ۸۷	۲۱
۲۰	جمع نمره	

توجه :

بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر
خدا قوت

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		نام و نام خانوادگی:								
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		ساعت شروع: ۸ صبح		تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰		تعداد صفحات: ۲								
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir												
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).							نمره						
۱	<u>تعیین کنید کدام عبارت صمیم و کدام یک غلط می‌باشد.</u> (الف) حمل «جسم» بر «مداد و خودکار» به دلیل نیاز دارد. (ب) برگه امتحانی که در زیر دست شما است، «واجب الوجود بالغیر» است. (ج) رابطه علّیت، رابطه‌ای وجودی است، مانند رابطه‌ای که میان دو دوست وجود دارد. (د) فارابی برای ابطال تسلسل علل نامتناهی از این مقدمه استفاده کرد که «هر معلولی باید علّتی داشته باشد».							۱						
۲	<u>جایهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.</u> (الف) بر اساس نظر ملاصدرا که به نظریه، «.....» معروف است، جهان هستی یکپارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است. (ب) از نظر هر اقلیتوس، «.....» هم به معنای عقل به عنوان حقیقتی متعالی و برتر است و هم به معنای نطق و سخن. (ج) در نزد حکمای ایران باستان، ..... که همان خداست، با خرد و اندیشه خود، جهانیان و وجدان‌ها و خردها را آفریده است. (د) سهروردی، کسانی را که هم در صور برهانی به کمال رسیده‌اند و هم به اشراق و عرفان دست یافته‌اند، «.....» می‌نامد. (ه) «وجود» که محور فلسفه مشائی و «نور» که اساس فلسفه اشراقی بودند، در فلسفه ..... به هم رسیده و یکی شدند.							۱/۲۵						
۳	<u>گزینه درست را انتخاب کنید.</u> (الف) در قرن ۱۳ میلادی فلاسفه غرب، از طریق ابن سینا و ابن رشد، مجدداً با فلسفه (۱: افلاطون ۲: ارسطو) آشنا شدند. (ب) از نظر فلاسفه مسلمان، کشف علل امور طبیعی از طریق (۱: حس و تجربه ۲: عقل) صورت می‌گیرد. (ج) از نظر کانت، اختیار و اراده، ویژگی (۱: بدن ۲: نفس) است. (د) در فلسفه سهروردی، عالم ماده (۱: مغرب کامل ۲: مغرب وسطی) نام دارد.							۱						
۴	<u>بر اساس نسبت‌های سه‌گانه در قضایا، جدول را کامل کنید.</u> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">الف: .....</td> <td style="width: 33%;">مثال برای رابطه امکانی</td> <td style="width: 33%;">ج: .....</td> </tr> <tr> <td>عدد ۲۵ فرد است.</td> <td>ب: .....</td> <td>مربع، سه ضلعی است.</td> </tr> </table>							الف:	مثال برای رابطه امکانی	ج:	عدد ۲۵ فرد است.	ب:	مربع، سه ضلعی است.	۰/۷۵
الف:	مثال برای رابطه امکانی	ج:												
عدد ۲۵ فرد است.	ب:	مربع، سه ضلعی است.												
۵	<u>هر یک از عبارات زیر نظر کدام فیلسوف درباره فدا است؟</u> (الف) نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است. (ب) تصور انسان از یک موجود علیم و قدیر و نامتناهی، از جانب خداوند داده شده است. (ج) ایمان هدیه‌ای الهی است که خداوند به انسان عطا می‌کند. ۱- کرگور ۲- افلاطون ۳- کانت ۴- دکارت							۰/۷۵						
به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه بدهید.														
۶	وجه مشترک و وجه اختصاصی موجودات را به ترتیب بنویسید.							۰/۵						
ادامه سؤالات در صفحه دوم														

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۴۰۰			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره
۷	چهار مورد از ویژگی‌های موجودات عالم عقول از نظر فلاسفه الهی را بنویسید.	۱
۸	ارسطو بر چه مبنایی، عقل را به «نظری» و «عملی» تقسیم می‌کند؟	۰/۵
۹	دو شکل مخالفت با عقل را در جهان اسلام بنویسید.	۱
۱۰	با توجه به نظر فیلسوفان مسلمان درباره «عقل فَعَال» به دو سؤال زیر پاسخ دهید. الف) وظیفه آن چیست؟ ب) مقام آن نسبت به انسان مانند چه چیز است؟	۱
به سؤال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید.		
۱۱	نظر دیوید هیوم را درباره «منشأ اعتقاد به علیّت در نزد انسان» توضیح دهید.	۱/۵
۱۲	«برهان حرکت ارسطو» مبنی بر اثبات وجود خداوند را بنویسید.	۱
۱۳	«برهان وجوب و امکان ابن سینا» را شرح دهید.	۱/۵
۱۴	دکارت «عقل» را به کدام معنا به کار می‌برد و حدود و توانایی و جایگاه عقل نزد او چه میزان است؟	۱/۵
۱۵	تفاوت «عقل هیولانی» و «عقل بالفعل» را توضیح دهید.	۱/۵
۱۶	با توجه به نظر ابن سینا درباره طبیعت، به دو سؤال زیر پاسخ دهید. الف) تعریف طبیعت: ب) علت نامگذاری آن:	۱/۵
۱۷	«اصالت ماهیت» و «اصالت وجود» را تعریف کنید و یک فیلسوف از طرفداران هر یک از این دو نظریه را نام ببرید.	۲
۱۸	در فلسفه ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، تعدد و تکثر در عالم چگونه تبیین می‌شود؟ (بدون ذکر تشبیه)	۰/۷۵
۲۰	جمع نمره	
سربلند و پیروز باشید.		

مرکز مشاوره تحصیلی
علیرضا افشار

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲		رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی		ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحه: ۲		تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۰			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		
ردیف	راهنمای تصحیح				
۱	الف) غلط ص ۵	ب) صحیح ص ۱۱	ج) غلط ص ۱۴	د) صحیح ص ۴۲	هر مورد ۰/۲۵
۲	الف) امکان فقری (فقر وجودی) ص ۴۶	ب) لوگوس ص ۵۵	ج) مزدا ص ۵۵	د) حکیم متأله ص ۸۵	هر مورد ۰/۲۵
۳	الف) ۲) ارسطو ص ۷	ب) ۱) حس و تجربه ص ۱۸	ج) ۲) نفس ص ۳۶	د) ۱) مغرب کامل ص ۸۴	هر مورد ۰/۲۵
۴	الف) رابطه وجوبی ب) انسان شاعر است. (یا هر مثال درست دیگر)	ج) رابطه امتناعی ص ۹ و ۱۰	هر مورد ۰/۲۵	هر مورد ۰/۲۵	هر مورد ۰/۲۵
۵	الف) ۲- افلاطون ص ۳۲	ب) ۴- دکارت ص ۳۵	ج) ۱- کرکگور ص ۳۸	هر مورد ۰/۲۵	هر مورد ۰/۲۵
۶	وجود - ماهیت ص ۳	هر مورد ۰/۵			
۷	در قید زمان و مکان نیستند. - از ماده و جسم مجردند. - در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند. - علم آنها شهودی است. - با حواس ظاهری قابل درک نیستند. - همان فرشتگان هستند. - وجودشان با دلیل و برهان اثبات می شود. (۴ مورد کافی است) ص ۵۴				
۸	بر اساس کاری که عقل انجام می دهد. ص ۵۶				
۹	تنگ و محدود کردن دایره اعتبار و کارآمدی عقل در عین پذیرش آن (یا: برخی روش های عقلی در مسائل دینی کاربردی ندارد). مخالفت با فلسفه و منطق، تحت عنوان دستاوردی یونانی و غیر اسلامی (یا: مخالفت با فلسفه که عالی ترین شکل تعقل است). ص ۵۹ هر مورد ۰/۵				
۱۰	الف) عامل فیض رسانی به عقل انسان ها (یا: واسطه فیض هستی میان مراتب بالاتر از خود و عالم طبیعت و انسان) ص ۶۲	ب) آفتاب نسبت به چشم ص ۶۳	هر مورد ۰/۵		
۱۱	به نظر دیوید هیوم تنها راه شناخت واقعیات، حس و تجربه است، اما اصل علیت و رابطه ضروری میان علت و معلول را نمی توان از حس و تجربه بدست آورد. ۰/۵ از نظر او اعتقاد به علیت در نزد انسان، ناشی از عادت ذهنی است ۰/۵ که یک امر روانی بر اثر توالی و پشت سر هم آمدن پدیده ها است. ۰/۵ ص ۱۶				
۱۲	ارسطو معتقد است که وجود حرکت در عالم نیازمند یک محرک است که خود آن محرک، حرکت نداشته باشد، ۰/۲۵ زیرا اگر آن نیز حرکت داشته باشد، نیازمند یک محرک دیگر است ۰/۲۵ و این سلسله محرک ها تا بی نهایت جلو خواهد رفت ۰/۲۵ و چنین تسلسلی عقلاً محال است. ۰/۲۵ ص ۳۴				
۱۳	ابن سینا می گوید وقتی به موجودات این جهان نگاه می کنیم می بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند، یعنی ممکن الوجود بالذات هستند. ۰/۵ ممکن الوجود بالذات برای خارج شدن از حالت تساوی میان وجود و عدم نیازمند واجب الوجود بالذات است. ۰/۵ پس: موجودات این جهان به واجب الوجودی بالذات وابسته اند که آنها را از حالت امکانی خارج کرده و پدید آورده است. ۰/۵ ص ۴۴				

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۲ / ۳۰		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خرداد ماه سال ۱۴۰۰	
ردیف	راهنمای تصحیح		
۱۴	۱/۵	دکارت عقل را صرفاً یک دستگاه استدلال به حساب می آورد. نه به عنوان یک حقیقت برتر و متعالی در جهان و انسان ۰/۵ او به همه توانایی های عقل، مانند بدیهیات عقلی، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. ۰/۵ او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا، نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند. ۰/۵ ص ۵۸	
۱۵	۱/۵	اولین مرحله عقل، «عقل هیولانی» نام دارد و آن هنگامی است که انسان هیچ ادراک عقلی ندارد؛ ۰/۲۵ اما استعداد و آمادگی درک معقولات را دارد. ۰/۲۵ مانند انسانی که تازه متولد شده است. ۰/۲۵ سومین مرحله، «عقل بالفعل» نام دارد. ۰/۲۵ در این مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده ۰/۲۵ و با تمرین و تکرار، دانش هائی را کسب کرده است. ۰/۲۵ ص ۶۴	
۱۶	۱/۵	الف) تعریف طبیعت: مرتبه ای از هستی که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. ۰/۵ ب) علت نامگذاری آن: علت نامگذاری این عالم به «طبیعت» بدان جهت است که اجزای این عالم، هر کدام طبع و ذات خاصی دارند ۰/۵ و خود این عالم نیز به عنوان «کل»، طبع و ذاتی دارد که منشأ و مبدأ حرکات و تحولات آن است. ۰/۵ ص ۸۰ و ۸۱	
۱۷	۲	به نظر طرفداران «اصالت ماهیت»، امر واقعی خارجی، مصداق ماهیت است؛ ۰/۲۵ یعنی آنچه واقعی است، ماهیت است نه وجود ۰/۲۵ و «وجود» صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی است. ۰/۲۵ به نظر طرفداران «اصالت وجود»، وجود است که اصیل و واقعی است ۰/۲۵ و واقعیت خارجی، مابه ازاء و مصداق وجود است. ۰/۲۵ پس وجود اصالت دارد نه ماهیت. ۰/۲۵ فیلسوف معتقد به اصالت ماهیت: میرداماد ۰/۲۵ - فیلسوف معتقد به اصالت وجود: ملاصدرا ۰/۲۵ ص ۹۳	
۱۸	۰/۷۵	از نظر ملاصدرا با توجه به این که هستی، یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۰/۲۵ وجود که حقیقت واحدی است، در تجلیات و ظهورات خود دارای مراتبی می شود ۰/۲۵ و هر مرتبه ای از وجود، به میزان درجه وجودی خود، ظهور آن حقیقت واحد و یگانه است. ۰/۲۵ ص ۹۵	
۲۰	جمع نمره		
سربلندو پیروز باشید.			

علیرضا افشار

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۶/۲۰	تعداد صفحات: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۰			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره

۱	<u>تعین کنید کدام عبارت صمیغ و کدام یک غلط می باشد.</u> الف) در عالم خارج، دو امر جداگانه به نام «آب» و «وجود» نداریم و آنها دو مفهوم مختلف از یک موجود واحدند. ب) از نظر فیلسوفان مسلمان، انسان به طور مادرزادی با اصل علیت آشنا است. ج) فیلسوف کسی است که هیچ عقیده‌ای درباره وجود خداوند نداشته باشد. د) یکی از کاربردهای عقل در فلسفه، همان توانمندی است که به کمک آن استدلال می کنیم.	۱						
۲	<u>جاهای فالی را با کلمات مناسب کامل کنید.</u> الف) کودک با استفاده از کلمه «این» یا «آن» نشان می دهد که از ..... اشیاء آگاه است. ب) در قضیه «دیوار خانه ما سفید است»، رابطه محمول با موضوع خود، رابطه ..... است. ج) برخی جریان های مخالف عقل در جهان اسلام، معتقد بودند که استفاده از روش های عقلی در مسائل ..... کاربردی ندارد. د) ابن سینا آخرین دیدگاه های خود در باب حکمت و فلسفه را در کتاب «.....» بیان کرده است.	۱						
۳	<u>گزینه درست را انتخاب کنید.</u> الف) از طریق اصل (۱: سنخیت ۲: ضرورت) علت و معلول است که می توان برای نظم دقیق جهان، پشتوانه عقلی قائل شد. ب) ابن سینا برای اثبات وجود خداوند از دو مفهوم (۱: علت و معلول ۲: وجوب و امکان) استفاده کرد. ج) فیلسوفان از طریق (۱: شهود ۲: دلیل و برهان) وجود «عالم عقول» را اثبات می کنند. د) در اندیشه حکمای ایران قدیم، (۱: مزدا ۲: لوگوس) همان خداوند است. ه) سهروردی در فلسفه خود، از مفهوم (۱: نور ۲: وجود) استفاده می کند.	۱/۲۵						
۴	<u>رابطه وجود با هر یک از موضوعات زیر از نوع ضرورت است یا امکان یا امتناع؟</u> <table border="1"> <tr> <td>سیاه سفید</td> <td>دریایی از جیوه</td> <td>پرنده</td> </tr> <tr> <td>الف: .....</td> <td>ب: .....</td> <td>ج: .....</td> </tr> </table>	سیاه سفید	دریایی از جیوه	پرنده	الف:	ب:	ج:	۰/۷۵
سیاه سفید	دریایی از جیوه	پرنده						
الف:	ب:	ج:						
۵	<u>هر یک از عبارات زیر، نظر کدام فیلسوف درباره فدا است؟</u> الف) وجود حرکت در عالم، نیازمند یک محرک است که خود آن، حرکت نداشته باشد. ب) وجود جهانی ماورای دنیای مادی، مشروط به وجود خدائی جاودان و نامتناهی است. ۱- کانت ۲- ارسطو ۳- افلاطون	۰/۵						
به سؤالات زیر، پاسخ کوتاه دهید.								
۶	چرا در حمل «شکل سه ضلعی» بر «مثلث»، نمی توان از دلیل حمل سؤال کرد؟	۰/۵						
۷	دو فیلسوف اروپایی را که از تجربه های معنوی و عشق و عرفان برای باور به خداوند استفاده کردند، نام ببرید.	۰/۵						
ادامه سؤالات در صفحه دوم								

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۸ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۶/۲۰	تعداد صفحات: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۴۰۰			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره

۸	در دوره دوم حاکمیت کلیسا، حکمای مسیحی تحت تأثیر کدام عامل، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند؟	۰/۵
۹	از نظر ابن سینا و فارابی، اولین مخلوق خداوند چه نام دارد و دارای چه ویژگی است؟	۰/۵
۱۰	از نظر فیلسوفان مسلمان، سه راه رسیدن به حقیقت، که در موضوعات مشترک حتماً به یک نتیجه می‌رسند، کدامند؟	۰/۷۵
۱۱	از نظر سهروردی، کسی که هم در صور برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته، چه نام دارد؟	۰/۵
به سؤالات زیر، پاسخ کامل بدهید.		
۱۲	رابطه علیت را تعریف نموده و تفاوت آن را با سایر روابط با ذکر مثال شرح دهید.	۱/۵
۱۳	استدلال دکارت بر اثبات وجود خداوند را، توضیح دهید.	۱
۱۴	صدر المتألهین بر اساس نظریه «امکان فقری» چه استدلالی ارائه کرده؟ آن را شرح دهید.	۱/۵
۱۵	«عقل نظری» و «عقل عملی» را از نظر ارسطو با ذکر مثال تعریف کنید.	۱/۵
۱۶	از نظر اگوست کنت، اعتبار عقل فلسفی و جایگاه آن در تأسیس فلسفه چیست؟	۰/۷۵
۱۷	کسانی که در جهان اسلام با فلسفه مخالفت می‌کردند، چه دلیلی برای این نظر خود داشتند؟	۱
۱۸	«عقل بالفعل» را تعریف کنید.	۱
۱۹	ابن سینا چگونه وجود شر و بدی را در عالم هستی تبیین می‌کند؟ به اختصار بنویسید.	۱
۲۰	مقصود از «اصالت وجود» چیست؟ و «میرداماد» طرفدار اصالت وجود بود یا ماهیت؟	۱/۵
۲۱	اصل مراتب داشتن وجود را در فلسفه ملاصدرا، با ذکر تشبیهی که او به کار برده، توضیح دهید.	۱/۵

جمع نمره	۲۰

سر بلند و پیروز باشید.

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۶ / ۲۰		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۰	
ردیف	راهنمای تصحیح		نمره

۱	الف) صحیح ص ۴ ب) غلط ص ۱۷ ج) غلط ص ۴۱ د) صحیح ص ۵۳ هر مورد ۰/۲۵	۱
۲	الف) وجود ص ۳ ب) امکانی ص ۹ ج) دینی ص ۵۹ د) اشارات و تنبیهات ص ۸۰ هر مورد ۰/۲۵	۱
۳	الف) سنخیت ص ۱۹ ب) ۲: وجوب و امکان ج) ۲: دلیل و برهان ص ۵۴ د) ۱: مزدا ص ۵۵ ه) ۱: نور هر مورد ۰/۲۵	۱/۲۵
۴	الف: امتناع ب: امکان ج: امکان ص ۱۱ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۵	الف) ارسطو ص ۳۴ ب) کانت ص ۳۶ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۶	زیرا شکل سه ضلعی از اجزای تعریفی مثلث و چپستی آن است. ۰/۲۵ و گویای ذات و حقیقت مثلث است. ۰/۲۵ ص ۵	۰/۵
۷	کرکگور - ویلیام جیمز - برگسون - کاتینگهام (ذکر دو مورد کافی است) ص ۳۷ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	تحت تأثیر مطالعه کتاب‌های ابن سینا و ابن رشد و سایر فیلسوفان مسلمان ص ۵۷	۰/۵
۹	عقل اول ۰/۲۵ - موجودی روحانی و غیرمادی است. ۰/۲۵ ص ۶۲	۰/۵
۱۰	استدلال عقلی - شهود - وحی ص ۶۵ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۱۱	حکیم متاله ص ۸۵ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۱۲	رابطه وجود بخشی میان علت و معلول را رابطه علیت می‌گویند. ۰/۲۵ رابطه‌ای وجودی است که در آن، یک طرف، یعنی علت به طرف دیگر، یعنی معلول، وجود می‌دهد. ۰/۲۵ یعنی یک طرف، وابسته به طرف دیگر است. ۰/۲۵ مانند رابطه دوستی نیست ۰/۲۵ که در ابتدا وجود دو فرد فرض می‌شود ۰/۲۵ و سپس میان آنها رابطه دوستی برقرار می‌شود. ۰/۲۵ ص ۱۴	۱/۵
۱۳	من از حقیقتی نامتناهی و علیم و قدیر که خود من و هر چیز دیگر به وسیله او خلق شده‌ایم تصویری دارم. ۰/۲۵ این تصوّر نمی‌تواند از خودم باشد؛ ۰/۲۵ زیرا من موجودی متناهی هستم. ۰/۲۵ پس این تصوّر از وجودی نامتناهی است. ۰/۲۵ ص ۳۵	۱
۱۴	به هر موجودی نگاه می‌کنیم، وجودش عین وابستگی و نیاز است. ۰/۵ موجودات وابسته باید به وجودی متصل باشند که در ذات خود، غیرنیازمند و برخوردار باشد. ۰/۵ پس موجودات این جهان وابسته به وجودی بی‌نیاز و غیروابسته هستند. ۰/۵ ص ۴۶	۱/۵

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۶ / ۲۰		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۴۰۰	
ردیف	راهنمای تصحیح		نمره

۱۵	عقل از آن جهت که درباره موجودات و چگونگی آنها بحث می کند، مانند بحث درباره خدا و درجه حرارت آب و غیره، عقل نظری نام دارد. ۰/۷۵ عقل از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او، مانند باید راست بگوید، نباید دروغ بگوید، بحث می کند، عقل عملی نام دارد. ۰/۷۵ ص ۵۶
۱۶	اگوست کنت، عقل فلسفی و کار عقل را در تأسیس فلسفه کاملاً ذهنی خواند و گفت که نگاه فیلسوفان به جهان و هستی ناظر بر واقعیت نیست؛ بلکه ساخته ذهن آنان و حاصل تأملات ذهنی است. ص ۵۸
۱۷	دلیل آنها این بود که دانش فلسفه از یونان وارد جهان اسلام شده است و دربردارنده عقاید کسانی مانند سقراط و افلاطون و ارسطو است و این عقاید با عقاید اسلامی سازگار نیست. ص ۶۱
۱۸	در سومین مرحله، عقل شکوفا شده و به فعلیت رسیده ۰/۵ و با تمرین و تکرار دانش هائی را کسب کرده است. ص ۶۴
۱۹	از نظر ابن سینا آنچه ظاهراً شرّ و بدی به نظر می رسد، مانند خزان یا مرگ و غیره، همگی در یک نظم کلی جهانی تأثیر مثبت دارند و به کمال نهائی طبیعت کمک می کنند. ص ۸۱
۲۰	از میان دو مفهوم وجود و ماهیت، وجود است که اصیل و واقعی است. واقعیت خارجی، مصداق و مابه ازاء وجود است. پس وجود است که اصیل است نه ماهیت. ۱ میرداماد قائل به اصالت ماهیت بود. ۰/۵ ص ۹۳
۲۱	از نظر ملاصدرا با این که هستی یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد، دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۱ به کانون نور درخشانی تشبیه شده است. ۰/۵ ص ۹۵
۲۰	جمع نمره

سر بلند و پیروز باشید.

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۱۱	تعداد صفحه: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).	نمره

۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می باشد: الف) حمل حیوان ناطق بر انسان، به دلیل نیاز دارد. ب) افلاطون در مواردی از خداوند با عنوان «مثال خیر» یاد می کند. ج) از نظر ابن سینا، برخی امور در جهان طبیعت، مصداق شر و بدی هستند. د) از نظر ملاصدرا، وجود حقیقتی واحد است؛ پس جایی برای تکثر واقعی در عالم وجود ندارد.	۱						
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید: الف) همه اشیائی که موجودند، واجب الوجود ..... هستند. ب) هر اکلیتوس از حقیقتی به نام ..... سخن می گوید که هم به معنای حقیقتی متعالی و هم نطق و سخن و کلمه است. ج) مرحله ای را که در آن، عقل هیچ ادراک عقلی ندارد؛ اما استعداد درک معقولات را دارد، عقل ..... می نامند. د) از نظر فلاسفه مسلمان، «استدلال عقلی»، «شهود» و «.....» هر سه ما را به حقیقت واحد می رسانند.	۱						
۳	گزینه مناسب را انتخاب کنید: الف) کودک با استفاده از کلمه «این» یا «آن»، نشان می دهد که به (۱: وجود ۲: ماهیت) اشیاء پی برده است. ب) از نظر دکارت، درک رابطه علیت توسط انسان به صورت (۱: حسی و تجربی ۲: فطری) است. ج) ملاصدرا، نظریه خود را که در مقابل نظر ابن سینا بود (۱: امکان ذاتی ۲: امکان فقری) نامید. د) علم موجودات عالم عقول یا همان فرشتگان، به حقایق اشیاء از طریق (۱: شهود ۲: استدلال عقلی) است.	۱						
۴	رابطه وجود با هر یک از مفاهیم ذکر شده در جدول، از نوع ضرورت است یا امکان یا امتناع؟	۰/۷۵						
	<table border="1"> <tr> <td>دیو:</td> <td>مثلث چهارضلعی:</td> <td>خدا:</td> </tr> <tr> <td>الف:؟</td> <td>ب:؟</td> <td>ج:؟</td> </tr> </table>	دیو:	مثلث چهارضلعی:	خدا:	الف:؟	ب:؟	ج:؟	
دیو:	مثلث چهارضلعی:	خدا:						
الف:؟	ب:؟	ج:؟						
۵	هر یک از گزاره های زیر، نظر کدام فیلسوف درباره خداوند است؟ الف: حرکت در این عالم نیازمند یک محرکی است که خودش حرکت ندارد. ب: قبول خداوند، زندگی ما را در بستری قرار می دهد که آن را با ارزش می سازد. ج: اثبات ضرورت وجود خداوند از طریق وظایف اخلاقی امکان پذیر است.	۰/۷۵						
	۱- ارسطو ۲- دکارت ۳- کانت ۴- کاتینگهام							
	ادامه سؤال ها در صفحه دوم							

باسمه تعالی

رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه ۲	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۱۱	تعداد صفحات: ۲
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰			
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد).		
نمره			

به سؤال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:

۶	یک فیلسوف مسلمان و یک فیلسوف اروپایی را که «نظریه مغایرت وجود و ماهیت» را پایه برهان خود در خدانشناسی قرار داده‌اند، نام ببرید.	۰/۵
۷	دو مورد از معیارهای یک زندگی معنادار را از نظر فلاسفه مسلمان نام ببرید.	۰/۵
۸	با توجه به فلسفه سهروردی به سؤال‌های زیر پاسخ بدهید: الف) نام عالم ماده یا جهان تاریکی در جغرافیای عرفانی او چیست؟ ب) تعبیری که برای خداوند به کار برده است، چه می‌باشد؟ ج) کسی که هم در صور برهانی و هم در عرفان سرآمد است، چه نام دارد؟	۰/۷۵

به سوال‌های زیر پاسخ کامل بدهید:

۹	تفاوت رابطه علیت با سایر روابط را با ذکر یک مثال توضیح دهید.	۰/۷۵
۱۰	از نظر فلاسفه مسلمان منشأ اعتقاد به علیت چیست؟ توضیح دهید.	۱
۱۱	انتقاد هیوم بر «برهان نظم» را توضیح دهید.	۱
۱۲	برهان فارابی در اثبات وجود خداوند را شرح دهید.	۱/۲۵
۱۳	عقل نظری و عقل عملی را از نظر ارسطو با ذکر مثالی تعریف کنید.	۲
۱۴	نظر دکارت در مورد عقل و جایگاه آن را توضیح دهید.	۱
۱۵	یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، به صورت مخالفت با فلسفه بود، پاسخ فلاسفه به این مخالفان چه بود؟ توضیح دهید.	۱/۵
۱۶	از نظر فارابی مقام و منزلت «عقل فعال» نسبت به «انسان» مانند چیست؟ توضیح دهید.	۱/۵
۱۷	تعریف «طبیعت» از نظر ابن سینا چیست؟	۱
۱۸	«اصالت ماهیت» را تعریف کرده و یک فیلسوف پیرو «اصالت ماهیت» نام ببرید.	۱/۲۵
۱۹	مقصود ملاصدرا از «مراتب داشتن وجود» چیست؟ با ذکر تشبیهی که بیان کرده، شرح دهید.	۱/۵
۲۰	جمع نمره	

سربلند و پیروز باشید.

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۱۱		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۴۰۰	
ردیف	راهنمای تصحیح		نمره

۱	الف) غلط ص ۵ (ب) صحیح ص ۳۲ (ج) غلط ص ۸۱ (د) صحیح ص ۹۵ هر مورد ۰/۲۵	۱
۲	الف) بالغیر ص ۱۱ و ۱۲ (ب) لوگوس ص ۵۴ و ۵۵ (ج) هیولانی ص ۶۴ (د) وحی ص ۶۵ و ۶۶ هر مورد ۰/۲۵	۱
۳	الف) وجود ص ۳ (ب) فطری ص ۱۵ و ۱۶ (ج) امکان فقری ص ۴۶ (د) شهود ص ۵۴ هر مورد ۰/۲۵	۱
۴	الف: امکانی ب: امتناعی ج: وجوبی (ضروری) ص ۱۱ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۵	الف) ارسطو ص ۳۴ (ب) کاتینگهام ص ۳۸ و ۳۹ (ج) کانت ص ۳۶ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۶	ابن سینا - توماس آکوئیناس ص ۶ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۷	۱- جهان را غایتمند بیابد. ۲- انسان را موجودی هدفمند بشناسد. ص ۴۷ هر مورد ۰/۲۵	۰/۵
۸	الف: مغرب کامل ص ۸۴ ب: نور الانوار ص ۸۴ ج: حکیم متآله ص ۸۵ هر مورد ۰/۲۵	۰/۷۵
۹	علیت رابطه ای وجودی است، یعنی وجود یکی، ضرورتاً وابسته به وجود دیگری است؛ یعنی مانند رابطه دوستی نیست که در آن ابتدا وجود دو فرد فرض می شود و سپس میان آنها دوستی برقرار می گردد. ص ۱۴	۰/۷۵
۱۰	آنان می گویند همین که ذهن انسان شکل گرفت و متوجه اصل امتناع اجتماع نقیضین شد (متوجه می شود که وجود یک چیز با عدم آن جمع نمی شود)، در می یابد که پدیده ها خود به خود به وجود نمی آیند؛ زیرا این که چیزی خودش به خودش وجود بدهد، به معنای آن است که چیزی که نیست، قبلاً هست باشد و این همان اجتماع نقیضین است که محال بودن آن بدیهی است. ص ۱۷	۱
۱۱	این برهان توانائی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد؛ این برهان فقط می تواند وجود یک ناظم و خالق را اثبات کند (که این جهان را اداره می کند)، اما این برهان نمی تواند اثبات کند که این ناظم (و خالق) همان خداوندی است که نیاز به علت ندارد و واجب الوجود بالذات است. (و وجودی ازلی و ابدی دارد). ص ۳۵	۱
۱۲	فارابی می گوید در جهان پیرامون ما اشیایی هستند که وجودشان از خودشان نیست و معلول هستند؛ ۰/۲۵ معلول نیازمند علتی مقدم بر خود است ۰/۲۵ و اگر این علت هم خودش معلول و نیازمند علت باشد و آن علت هم نیازمند علتی دیگر باشد ۰/۲۵ و این سلسله تا بی نهایت ادامه یابد و ابتدائی در کار نباشد؛ یعنی باید بی نهایت موجود به وجود بیاید ۰/۲۵ و چنین چیزی امکان پذیر نیست. ۰/۲۵ ص ۴۲ و ۴۳	۱/۲۵
۱۳	عقل از آن جهت که درباره اشیا و موجودات و چگونگی آنها بحث می کند، عقل نظری نام دارد ۰/۵ مانند: بحث درباره خدا و کهکشان و ... ۰/۵ عقل از آن جهت که درباره رفتارهای اختیاری انسان و بایدها و نبایدهای او بحث می کند، عقل عملی نام دارد ۰/۵ مانند: انسان باید راست بگوید، نباید دروغ بگوید و ... ۰/۵ ص ۵۵ و ۵۶	۲

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: فلسفه ۲
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۱۱		تعداد صفحه: ۲	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۴۰۰	
ردیف	راهنمای تصحیح		نمره

۱۴	دکارت به همه توانائی های عقل مانند بدیهیات عقلی، استدلال های عقلی محض و نیز تجربه توجه داشت. او معتقد بود که عقل می تواند وجود خدا و نفس مجرد انسان و اختیار او را اثبات کند. او دیگر به عقل به عنوان یک حقیقت (عالم) برتر و متعالی در جهان (و انسان) قائل نبود. او عقل را صرفاً یک دستگاه تفکر و استدلال به حساب می آورد. ص ۵۸ و ۵۷
۱۵	فیلسوفان در پاسخ این مخالفان می گویند اولاً بسیاری از نظرات سقراط و افلاطون و ارسطو با عقاید اسلامی (آموزه های اسلامی) سازگار است. و ثانیاً فلسفه دانش و شاخه ای از معرفت است که هر فردی از هر ملت و نژادی می تواند وارد آن شود. ص ۶۱ و ۶۲
۱۶	مانند آفتاب است نسبت به چشم ۰/۵ - همانطور که آفتاب نوربخشی می کند تا چشم انسان ببیند و بینا شود، عقل فعال نیز نخست چیزی به قوه عقلی آدمی می رساند بطوری که فعالیت عقلی برای انسان ممکن می شود و در نتیجه، عقل شروع به فعالیت می کند و به ادراک حقایق نائل می شود. ص ۶۳
۱۷	طبیعت مرتبه ای از هستی است که رو به سوی مقصدی خاص دارد و این مقصد در ذات عالم طبیعت است. (و از آن جدایی ناپذیر است). ص ۸۰
۱۸	اصالت ماهیت: از میان دو مفهوم وجود و ماهیت، «ماهیت» است که اصیل و واقعی است و واقعیت خارجی مابه ازاء و مصداق ماهیت است و وجود صرفاً یک مفهوم انتزاعی ذهنی (و اعتباری) است. ۱. میرداماد معتقد به اصالت ماهیت بود. ص ۰/۲۵ ۹۳
۱۹	از نظر ملاصدرا هستی یک حقیقت واحد است، ۰/۵ اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است. ۰/۵ و در مقام تشبیه این حقیقت واحد مانند یک کانون نور درخشان است. ص ۰/۵ ۹۵
۲۰	جمع نمره

توجه: بیان جواب های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

مرکز مشاوره تحصیلی
علیرضا افشار

راه‌های ارتباطی مرکز مشاوره

تلگرام

اینستاگرام

وبسایت

AlirezaAfsharOfficial

AlirezaAfsharOriginal

www.AlirezaAfshar.org

رزور مشاوره خصوصی علیرضا افشار

برای رزور مشاوره خصوصی تک جلسه و ماهانه
به شماره ۰۹۳۵۸۹۶۰۵۰۳ در واتساپ پیام دهید

Afshar.xyz

آدرس تمام رسانه ها :

